

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

NEJVĚTŠÍ ÚSKALÍ DOTOVANÝCH PROJEKTŮ
Z ROP JIHOVÝCHOD

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

Základními principy vedení výběrových řízení jsou transparentnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace.

ÚVODNÍ SLOVO:	
Mgr. MICHAL HAŠEK	3
Mgr. SYLVA STANÍKOVÁ	4
ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH	5
POKYNY ROP JIHOVÝCHOD PRO VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	5
METODICKÉ POKYNY	6
NEJČASTĚJŠÍ CHYBY PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	8
FÁZE I: POCHYBENÍ PŘI PŘÍPRAVĚ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ	9
– DĚLENÍ ZAKÁZEK	9
– DISKRIMINAČNÍ TECHNICKÉ PODMÍNKY	9
– NETRANSARENTNÍ KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY	10
– NETRANSARENTNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	10
FÁZE II: CHYBY V PRŮBĚHU ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ	12
– NESPLNĚNÍ LHŮT	12
– NEVHODNÝ ZPŮSOB UVEŘEJNĚNÍ, NEDOSTATEČNÝ POČET OSLOVENÝCH DODAVATELŮ	12
– NEVYLOUČENÍ UCHAZEČE PŘI NEDODRŽENÍ POŽADOVANÉ KVALIFIKACE	13
– NEPŘÍPUSTNÉ SLOŽENÍ HODNOTÍCÍ KOMISE	13
– NESPRÁVNÉ HODNOCENÍ NABÍDEK	14
– NEVYHOTOVENÍ VŠECH POŽADOVANÝCH DOKLADŮ	14
FÁZE III: CHYBY PO UKONČENÍ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ	16
– ZMĚNA PODMÍNEK SMLOUVY	16
– ARCHIVACE DOKUMENTŮ	16
DOPORUČENÍ NA ZÁVĚR	17
DOPORUČENÉ KONTAKTY	18
REGIONÁLNÍ RADA	19

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení přátelé,

úspěšné čerpání prostředků z Regionálního operačního programu Jihovýchod, zvláště v době hospodářské krize, je absolutní prioritou celé politické reprezentace Jihomoravského kraje i kraje Vysočina, i mojí prioritou osobně.

Jeho nezbytným předpokladem je správné zadávání výběrových řízení. Tato brožura nechť vám slouží jako základní průvodce pro zvládnutí tohoto úkolu na cestě za úspěšným dokončením vašich projektů, které budou sloužit široké veřejnosti.

A handwritten signature in blue ink that reads "Michal Hašek". The signature is written in a cursive style.

S pozdravem

Mgr. Michal Hašek

předseda Regionální rady Jihovýchod a hejtman Jihomoravského kraje

Vážení příjemci dotací,

Regionální operační program Jihovýchod běží již třetí rok a bylo schváleno téměř 400 projektů za 8,9 miliard korun. Toto je pozitivní statistika. V praxi jsme ale také zjistili, že osm z deseti projektů v realizaci má větší či menší problém s veřejnými zakázkami.

Jednou z cest, jak vám pomoci včas odhalit problém a zabránit tak situaci vedoucí k neproplacení přiznané dotace, je vydání metodického pokynu č. 6/2009 EX o kontrole výběrových řízení na dodavatele. Naším cílem není vám administraci projektu ještě více ztížit, ale naopak překonat všechny problémy v okamžiku, kdy je to ještě možné.

Brožura, která se vám dostává do rukou, upozorňuje na nejčastější chyby, které v zadávacích řízeních příjemců vznikají. Jejich důsledkem je pak sankce v podobě krácení dotace, případně úplná nemožnost vyplacení dotace, a proto by mělo být v našem společném zájmu tyto chyby eliminovat. Naším společným cílem je rozvoj regionu Jihovýchod za využití všech prostředků, které nám Evropská unie nabízí.

Přeji vám mnoho úspěchů při překonávání nástrah, které na cestě za tímto cílem mohou čekat.

A handwritten signature in black ink that reads "Sylva Staníková".

Mgr. Sylva Staníková
právnička Úřadu Regionální rady Jihovýchod

ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

**TÍMTO ZÁKONEM JSOU POVINNI SE ŘÍDIT VEŘEJNÍ ZADAVATELÉ,
DOTOVANÍ ZADAVATELÉ A SEKTOROVÍ ZADAVATELÉ.**

Dotovaným je zadavatel, pokud:

- je veřejná zakázka hrazena z více než 50 % z veřejných prostředků a zároveň jde o zakázku na stavební práce v objemu minimálně 146 447 000 Kč s předmětem vymezeným v zákoně, nebo o zakázku na služby související s takovými stavebními pracemi v rozsahu minimálně 5 857 000 Kč.

POKYNY ROP JIHOVÝCHOD

Jsou pravidla pro zadání veřejné zakázky určená pro případy nepokryté podrobnými postupy zákona a platí pro:

- podnikatele (s výjimkou dotovaného zadavatele)
- pro zadavatele podle zákona pro zakázky malého rozsahu

Pokud tedy připravujete výběrové řízení, vždy musíte podmínky a postupy nastavit podle požadavků tohoto zákona i podle Pokynů ROP Jihovýchod.

HLAVNÍ ZÁSADY DODRŽOVÁNÍ POKYNUŮ

Příjemci jsou povinni dostát všem požadavkům uvedeným v Pokynech, i když se liší od jejich vnitřních pravidel a povinných postupů. Bez dodržení těchto Pokynů nemohou být způsobilé výdaje považovány za způsobilé. Na nezpůsobilé výdaje, pokud je tato část zakázky oddělitelná, se pokyny nevztahují.

Příjemci musí zajistit veřejný přístup k vyhlášené výzvě k podání nabídek a doložit jej. O průběhu výběrového řízení musí uchovávat veškerou dokumentaci pro následnou kontrolu.

METODICKÝ POKYN Č. 6/2009 EX

KONTROLA VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍ NA DODAVATELE

Všichni příjemci jsou povinni předkládat ke kontrole dokumentaci vztahující se k výběrovým řízením na dodavatele ještě před uzavřením smlouvy s vybraným dodavatelem.

Pracovníci úřadu následně zkontrolují, zda se výběrové řízení uskutečnilo v souladu s pravidly ROP Jihovýchod a výdaje spojené s tímto výběrovým řízením bude možné při následné kontrole žádosti o platbu označit za způsobilé a proplatit.

Tímto krokem se snažíme předcházet budoucímu krácení dotací, v tuto chvíli je ještě čas na opravu možných chyb ve výběrovém řízení.

METODICKÝ POKYN Č. 2/2009 EX

ZASÍLÁNÍ POZVÁNKY NA OTEVÍRÁNÍ OBÁLEK A NA ZASEDÁNÍ HODNOTÍCÍ KOMISE V RÁMCI VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍ NA DODAVATELE

Tento metodický pokyn je platný u zakázek, jejichž hodnota přesáhne 2 miliony korun bez DPH u zakázek na dodávky nebo služby a 6 milionů korun bez DPH u stavebních prací.

Všichni příjemci mají povinnost zaslat odboru implementace projektů elektronickou poštou či jinak doložitelnou formou písemnou pozvánku na otevírání obálek a na každé jednotlivé zasedání hodnotící komise.

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

FÁZE I: POCHYBENÍ PŘI PŘÍPRAVĚ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Přípravná fáze je nejdůležitější částí celého procesu zadávání veřejných zakázek. Kvalitní příprava zadávacího řízení znamená až 80 % úspěchu.

V této fázi příjemci zejména rozhodují o:

- skutečné potřebě nákupu zboží, služeb či realizace dodávek
- stanovení předmětu veřejné zakázky
- technických podmínkách veřejné zakázky
- kvalifikačních předpokladech
- hodnotících kritériích apod.

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY V TÉTO FÁZI JSOU:

Dělení zakázek

Příjemci uměle rozdělí veřejnou zakázku, která má prokazatelnou věcnou a časovou souvislost, na několik částí. K této chybě často dochází u nákupů zařízení obdobného účelu, např. u nábytku, informačních technologií apod.

Řešením tohoto problému může být včasné a důsledné naplánování potřeb a nákupů na celé období projektu v návaznosti na jeho etapy s dostatečným časovým předstihem a jasné nastavení pravidel pro objednávání v organizaci.

Nesprávná specifikace předmětu plnění

Zákon požaduje zachování maximální konkurence, proto je nepřipustné uvádět v dokumentaci k vyhlášení zakázky specifické názvy obchodních firem, názvy výrobků či služeb, odkazy na značky.

Předmět zakázky je potřeba specifikovat tak, aby zadavatel získal srovnatelné a tedy i porovnatelné nabídky uchazečů. V přípravě zadávací dokumentace může pomoci nezávazný průzkum trhu a jeho využití při formulaci zadání veřejné zakázky.

Netransparentní kvalifikační předpoklady

Kvalifikační kritéria slouží k prokázání schopnosti uchazeče splnit zakázku. Rozsah referencí, zkušenosti projektového týmu apod. nejsou vhodnými kritérii pro hodnocení kvalifikace uchazeče.

Příjemci musí respektovat ze zákona povinné předpoklady (základní, profesní apod.) a dále sami specifikují další vhodná kritéria (ekonomická, technická apod.) dle svých potřeb.

Pochybení často vzniká při vymezení minimální výše ekonomických, finančních, technických předpokladů, kde příjemci minimální výši buď vůbec nestanoví, nebo ji naopak stanoví nepřiměřeně vysoko. Kvalifikační předpoklady by měly vždy bezprostředně souviset s předmětem zakázky.

Netransparentní hodnotící kritéria

Dle zákona jsou povinnými hodnotícími kritérii ekonomická výhodnost nabídky, v rámci které stanovují příjemci další dílčí kritéria dle svých potřeb a požadavků nebo cena.

Nejčastější chybou je, že v zadávací dokumentaci jsou sice uvedena hodnotící kritéria, ale není specifikováno, jak budou hodnocena. Uchazeči o zakázku neví, dle jakých skutečností budou jednotlivá kritéria hodnocena, kolik procent či bodů za dané kritérium mohou získat. Je tedy nutné velmi pečlivě a podrobně popsat skutečnosti, které budou v rámci kritérií hodnoceny.

FÁZE II: CHYBY V PRŮBĚHU ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

I když příjemci zdárně zvládnou naplánovat a připravit dokumentaci k výběrovému řízení, jejich pečlivost nesmí polevit ani později, v průběhu vlastního zadávacího řízení. I v něm se totiž nachází úskalí, která mohou ohrozit vyplacení dotace.

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY V TĚTO FÁZI JSOU:

Nesplnění lhůt

Zákon i Pokyny zcela jasně stanovují pro každý druh zadávacího řízení řadu lhůt, které je nezbytné dodržet.

Příjemci často stanoví nepřiměřeně krátkou lhůtu, např. u poskytnutí zadávací dokumentace, pro podávání nabídek nebo dodatečných informací. To může mít zásadní dopad na množství a kvalitu předložených nabídek a přímo ovlivnit soutěž.

Je proto vhodné vytvořit si již ve fázi přípravy zadávacího řízení dostatečný časový harmonogram jednotlivých kroků výběrového řízení.

Nevhodný způsob uveřejnění, nedostatečný počet oslovených dodavatelů

Vhodný způsob uveřejnění výběrového řízení je přesně stanoven zákonem i Pokyny a je určen dle předpokládané hodnoty veřejné zakázky.

Příjemci často neoslovují dostatečný počet subjektů nebo osloví nevhodné dodavatele, kteří nejsou schopni zakázku realizovat, nebo je naopak evidentní, že je pro ně zakázka tohoto rozsahu nezajímavá. Je vhodné vždy dobře zdokumentovat způsob výběru dodavatelů včetně jejich schopnosti realizovat předmět zakázky.

Nevyloučení uchazeče při nedodržení požadované kvalifikace

Pokud uchazeč neprokáže svou kvalifikaci ve stanovené lhůtě, nesmí být jeho nabídka hodnocena a uchazeč musí být vyloučen. Doklady lze jen výjimečně doplňovat dodatečně.

Často se také setkáváme s nesprávným zněním čestných prohlášení, nevhodným stářím dokladů, podpisy jinou než oprávněnou osobou apod. Úkolem hodnotící komise je tyto nedostatky odhalit.

Je proto vhodné, aby členem hodnotící komise byl i ten, kdo připravoval zadávací dokumentaci a přesně ví, co bylo požadováno. Také je možné připravit vzorové formuláře do zadávací dokumentace apod.

Nepřípustné složení hodnotící komise

Minimální počet členů hodnotící komise je vždy určen předem a její členové musí podepsat prohlášení o nepodjatosti.

Chybou je jmenovat členem komise osobu s přímou vazbou na některého uchazeče, často se objevuje např. člen představenstva, dozorčí rady apod. Další závažnou chybou je, že komise není dle počtu přítomných členů usnášeníschopná, ale přesto se usnese.

Proto je vhodné ustavování a jednání hodnotící komise ošetřit např. vnitřní směrníc pro zadávání zakázek.

Nesprávné hodnocení nabídek

Otevření všech obálek s nabídkami může být realizováno až po uplynutí lhůty pro podání nabídek. Nabídky se nejprve kontrolují z pohledu úplnosti předložených dokumentů a poté je nabídka hodnocena z pohledu věcného obsahu.

Hodnotící kritéria nesmí být v průběhu hodnocení změněna. Nabídky musí být ohodnoceny podle kritérií, která byla zveřejněna v zadávacím řízení. O hodnocení se vždy pořizuje zápis či protokol obsahující rozhodné události.

Nevyhotovení všech požadovaných dokladů

Všechny kroky týkající se výběrového řízení musí být řádně zdokumentovány.

Jde o mnoho různých dokladů a protokolů, některé nejsou vyžadovány přímo zákonem, ale jedná se o požadavky ROP Jihovýchod uvedené v Pokynech. Je to např. protokol z jednání hodnotící komise, oznámení o výběru nevhodnější nabídky, žádost o poskytnutí zadávací dokumentace a protokol o jejím převzetí, pozvání členů hodnotící komise a mnohé další.

Dokladů je opravdu mnoho, proto doporučujeme si již na začátku řízení vytvořit jejich kompletní seznam a snažit se ho dodržet.

A finále se blíží...

FÁZE III: CHYBY PO UKONČENÍ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY V TÉTO FÁZI JSOU:

Změna podmínek smlouvy

Upravovat text smlouvy předložené v soutěži je možné pouze z formálně-právní stránky. Ani dodatkem ke smlouvě nesmí být měněny skutečnosti, které byly předmětem hodnocení nebo byly zásadní pro podání nabídek.

Příjemci velice často chybují uzavíráním dodatků podstatně rozšiřujících předmět veřejné zakázky nebo významně měnících obchodní podmínky od původních (např. cenu, platební podmínky apod.).

Pokud je opravdu nezbytné smlouvu upravit, měli by příjemci zvážit, zda není nutné, např. u dodatečných prací, zadat nové výběrové řízení.

Archivace dokumentů

Příjemci jsou povinni uchovávat dokumentaci o veřejné zakázce.

Obvyklou chybou je vyřazení části dokumentace z archivace, protože se zadavatel domnívá, že není potřeba uchovávat nabídky neúspěšných uchazečů. Stejně tak příjemci často chybně nearchivují elektronickou dokumentaci k výběrovému řízení, např. dotazy uchazečů podané elektronicky.

Pozor na různou délku archivační povinnosti ze zákona a dle pokynů ROP Jihovýchod.

NĚKOLIK DOPORUČENÍ NA ZÁVĚR

Zadávání zakázek by mělo vždy vycházet z potřeb příjemců dotace, dodávané plnění musí být v souladu s projektem a zadání musí plně respektovat pravidla stanovená zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, případně pokyny ROP Jihovýchod pro zadávání veřejných zakázek společně s metodickými Pokyny, vztahujícími se k problematice. Doporučujeme všem příjemcům, aby se s těmito základními dokumenty s předstihem seznámili.

Další informace k výběrovým řízením naleznete na:

<http://www.jihovýchod.cz/cs/pro-prijemce/verejne-zakazky>

EXTERNÍ DODAVATELÉ – ODBORNÍCI

Zadání veřejné zakázky a její administraci si také lze nechat zpracovat externě. Kvalita služeb těchto specialistů může však být velmi rozdílná, je potřeba i tak velmi pečlivě práci na veřejné zakázce sledovat.

Předáním realizace zadání veřejné zakázky externímu dodavateli se nezbavujete zodpovědnosti za dodržení všech nutných podmínek. Vy se na závěr pod zakázku podepíšete a vy také ponese te následky za případná pochybení.

DOPORUČENÉ KONTAKTY

Pokud budete mít k tématu veřejných zakázek jakékoliv dotazy, budete se chtít poradit, konzultovat nejasnosti či si jen ujasnit některé postupy, neváhejte kontaktovat vašeho projektového manažera, případně právníčky našeho úřadu.

ODBOR IMPLEMENTACE PROJEKTŮ BRNO

Ing. Jan Karásek, vedoucí odboru
tel.: 532 193 505
e-mail: karasek@jihovychod.cz

ODBOR IMPLEMENTACE PROJEKTŮ JIHLAVA

Ing. Erika Šteflová, vedoucí odboru
tel.: 532 193 600
e-mail: steflova@jihovychod.cz

PRÁVNÍČKY ÚŘADU

Mgr. Sylva Staníková
tel.: 532 193 520
e-mail: stanikova@jihovychod.cz

Mgr. Jana Voženilková
tel.: 532 193 530
e-mail: vozenilkova@jihovychod.cz

REGIONÁLNÍ RADA JIHOVÝCHOD

- spojuje zájmy Jihomoravského kraje a Vysočiny při poskytování dotací Evropské unie prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihovýchod
- je řídicím orgánem programu – řídí čerpání peněz z ROP Jihovýchod ve shodě s naplňováním cílů programu a plněním všech slíbených ukazatelů (např. kilometrů modernizovaných silnic a cyklostezek, počtu přestupních terminálů, ubytovacích kapacit, zvýšení kvality služeb v cestovním ruchu atp.)
- konzultuje, hodnotí, schvaluje a kontroluje projekty ROP Jihovýchod

Mgr. Michal Hašek

předseda Regionální rady Jihovýchod a hejtman Jihomoravského kraje

MUDr. Jiří Běhounek

místopředseda Regionální rady Jihovýchod a hejtman kraje Vysočina

Mgr. Marta Sargánková

ředitelka Úřadu Regionální rady Jihovýchod

Informační publikaci Veřejné zakázky vydala Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod v červenci 2009
Projekt je podporován Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj
Ilustrace Jaroslav Dostál

Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod

Kounicova 13, 602 00 Brno
tel.: 532 193 511
e-mail: info@jihovychod.cz

Regionální pracoviště Jihlava

**Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod
odbor implementace projektů Jihlava**
Žižkova 89, 586 01 Jihlava
tel.: 532 193 601
e-mail: info@jihovychod.cz

www.jihovychod.cz

